

Cercetări arheologice preventive la Voluntari (județul Ilfov)

Cristian Schuster, Mircea Negru, Alexandru Morintz
cristianschuster@yahoo.com; alexmorintz@yahoo.com

În perioada 1-15 iulie 2008, au fost efectuate cercetări arheologice preventive la Pipera, pe teritoriul orașului Voluntari, județul Ilfov (pl. 1). Cu acest prilej, au fost deschise un număr de patru secțiuni cu suprafața totală de 598 m² (S1 = 103 x 2,0 m; S2A = 42 x 2,00 m și S2B = 53 x 2,00 m; S3 = 50 x 2,00 m; S4 = 50 x 2,00 m).

Stratigrafia

În partea dinspre Balta Pipera, stratul vegetal și cele de cultură au fost rase. În restul suprafeței investigate, sub stratul cenușiu vegetal, gros de 0,20-0,25 m, era un strat gros de 10-15 cm, de culoare cenușiu-negricioasă, cu fragmente de chirpici. De la adâncimea de 0,35 m la 0,45 m s-a identificat un strat de culoare castaniu-cenușie, ce cuprindea rare fragmente ceramice din epoca bronzului (cultura Glina). De la adâncimea medie de 0,45 m, a fost surprins un strat de pământ de culoare castanie, fără vestigii arheologice.

Complexe arheologice

În cele patru secțiuni practicate au fost descoperite patru gropi și o anexă gospodărească.

Anexa nr. 1

Acest complex a fost descoperit în secțiunile S1 și S2. Lungimea pe profilul nordic al S1 era de 3,24 m, iar lățimea în S1 și S2 era de 3,16 m. Adâncimea podelei era între 0,72 și 0,78 m.

În umplutura complexului arheologic au fost descoperite fragmente ceramice din vase modelate cu mâna, o fusaiolă, fragment de vase lucrate la roată din pastă fină cenușie.

Strachina de formă tronconică, cu buza rotunjită la exterior are analogii în așezarea de la Scornicești, datată în secolul al II-lea și la începutul secolului al III-lea p.Chr.¹

A doua strachină, cu corp de mici dimensiuni, umăr proeminent și buza răsfrântă oblic, cu canelură, are analogii în faza a doua a așezării de la Mătăsaru, unde vase similare au fost datate de la mijlocul secolului al III-lea la începutul secolului al IV-lea p.Chr.²

Ceramica modelată cu mâna cuprinde fragmente din pereții unor vase și un fragment dintr-un vas de provizii. Acesta avea buza răsfrântă oblic. Fragmentul este asemănător celor descoperite în cadrul culturii Militari-Chilia, la București-Militari-Câmpul Boja³, Mătăsaru⁴ și Dulceanca⁵, respectiv în mediul

¹ Gh. Bichir, *Geto-dacii din Muntenia în epoca romană*, București, 1984, pl. XVIII:1, 5.

² *Ibidem*, pl. XXIX:2.

³ M. Negru, în M. Negru, C. F. Schuster, D. Moise, *București-Militari Câmpul Boja. Un sit arheologic pe teritoriul Bucureștilor*, București, 2000, pp. 72-73 și pl. 92:3; 74, pl. 102:3.

⁴ Gh. Bichir, *op. cit.*, p. 32 și pl. XVI:8.

⁵ S. Dolinescu-Ferche, *Așezări din secolele III și VI e.n. în sud-vestul Munteniei. Așezările de la Dulceanca*, București, 1981, p. 24 și fig. 9:1; 44, fig. 24:1; 51, fig. 38:2.

carpic la Poiana Dulcești – Varniță⁶. Aceste vase au fost datate în secolul al II-lea și la începutul secolului al III-lea p.Chr. la Mătășaru⁷, în secolul al III-lea p.Chr. la Dulceanca⁸ și la București-Militari-Câmpul Boja⁹, respectiv în secolele II-III p.Chr. la Poiana Dulcești – Varniță¹⁰.

În **Anexa nr. 1** a fost descoperită o fusaiolă tronconică din pastă semifină (pl. III/2). Ea este similară celor descoperite la București-Militari-Câmpul Boja¹¹.

Pe baza analogiilor prezentate, considerăm că acest complex poate fi datat în secolul al III-lea p.Chr.

Groapa nr. 1 a fost surprinsă în secțiunea S1, carourile 9-10. Ea avea o formă cilindrică. Diametrul său maxim era de 1,50 m, diametrul minim surprins în secțiune, de 0,54 m, iar adâncimea de 0,71 m, de la nivelul actual de călcare. Groapa intra în profilul nordic al S1.

În interiorul gropii au fost descoperite foarte puține fragmente ceramice din vase modelate cu mâna, respectiv la roată din pastă fină sau zgrunțuroasă de culoare cenușie.

Printre fragmentele descoperite se numără un vas de mari dimensiuni cu buza rășfrântă oblic (pl. II/2). Vase asemănătoare au fost descoperite la Mătășaru¹², unde au fost datate în secolul al III-lea și la începutul secolului al IV-lea p.Chr.¹³.

Prezența ceramicii zgrunțuroase și analogia prezentată, sunt argumente pentru datarea acestui complex în limitele secolului al III-lea p.Chr.

Groapa nr. 2 a fost surprinsă în secțiunea S2B, carourile 25-26. Complexul avea o formă cilindrică. Diametrul maxim era de 1,60 m, diametrul minim de surprins în secțiune de 0,82 m, iar adâncimea de 0,84 m. Groapa intra în profilul nordic al S2.

În umplutura gropii au fost găsite foarte puține fragmente ceramice de la vase modelate cu mâna (pl. IV/2), o fusaiolă (pl. III/5) și un fragment de la un cuțit din fier (pl. III/6).

Un fragment de cană din acest complex este asemănător unei cănițe descoperite la Mătășaru¹⁴, unde a fost datată în secolul al II-lea și la începutul secolului al III-lea p.Chr.

Groapa nr. 3 a fost descoperită în secțiunea S2B, caroul 4. Ea a avut o formă cilindrică. Diametrul maxim era de 1,07 m, diametrul minim de surprins în secțiune de 0,80 m, iar adâncimea de 0,88 m.

⁶ Gh. Bichir, *Cultura carpică*, București, 1973, p. 65 și pl. XLIII:2.

⁷ Idem, *Geto-dacii din Muntenia în epoca romană*, București, 1984, pp. 86-87.

⁸ S. Dolinescu-Ferche, *op. cit.*, pp. 24, 51.

⁹ M. Negru, *op. cit.*, pp. 130-134.

¹⁰ Gh. Bichir, *Cultura carpică*, București, 1973, pp. 150-151.

¹¹ M. Negru, *op. cit.*, pl. 93:2; idem, *Militari Câmpul Boja Series III, Settlements of 2nd to 4th centuries AD*, Târgoviște, 2007, pl. 29:4; 74 :6.

¹² Gh. Bichir, *Geto-dacii din Muntenia în epoca romană*, București, 1984, pl. XI:8.

¹³ *Ibidem*, pp. 87-88.

¹⁴ C. Preda, *Geto-dacii din bazinul Oltului Inferior. Dava de la Sprîncenata*, București, 1986, p. 55 și pl. XX:1; V. Sîrbu, P. Damian, E. Safta, O. Damian, S. Pandrea, A. Niculescu, *Așezări din zona Căscioarele-Greaca-Prundu. Mileniile I î.Hr. – I d.Hr.*, Brăila, 1996, p. 356 și fig. 113:2.

În interiorul gropii au fost descoperite foarte puține fragmente ceramice din vase modelate cu mâna, respectiv la roată din pastă fină și zgrunțuroasă (pl. V/1) de culoare cenușie și chirpici.

Complexul a fost datat în limitele secolului al III-lea, pe baza fragmentelor de vase ceramice din pastă zgrunțuroasă.

Groapa nr. 4 a fost surprinsă în secțiunea S4, caroul 8. Ea avea, la fel ca și complexul anterior, o formă cilindrică. Diametrul maxim era de 0,85 m, diametrul minim de 0,80 m, iar adâncimea de 0,81 m. Groapa a fost surprinsă în mijlocul secțiunii S4.

În interiorul gropii au fost descoperite fragmente ceramice din vase modelate cu mâna (pl. III/3) și la roată din pastă fină cenușie (pl. III/4), respectiv cenușie de aspect zgrunțuros (pl. III/6), chirpici și puține oase de animale (de la bovine și ovicaprine).

Dintre materialele arheologice descoperite reține atenția un fragment dintr-un vas modelat cu mâna din pastă grosieră (pl. III/3). El are un corp ovoidal cu buza verticală. Un vas asemănător a fost descoperit în faza a doua a așezării de la Mătășaru¹⁵.

Groapa a fost încadrată în secolul al III-lea, pe baza analogiei amintite și a fragmentelor de vase ceramice din pastă zgrunțuroasă de culoare cenușie.

CONCLUZII

Descoperirile din epoca bronzului sunt sporadice. Singurele fragmente de tip Glina au fost descoperite în strat și în poziție secundară în **Groapa nr. 4**. Dintre acestea se remarcă un castron în miniatură (pl. III/7), modelat din pastă semigrosieră, și partea inferioară a unui vas mai mare (pl. V/2), lucrat din pastă grosieră.

Materialele arheologice descoperite în **Groapa nr. 2** pot fi încadrate tipologic în orizontul secolelor II-I a.Chr.

Restul fragmentelor de vase descoperite în complexele cercetate au analogii în cadrul așezărilor culturii Militari-Chilia din secolele II-IV p.Chr. Prezența ceramicii modelate la roată din pastă zgrunțuroasă de culoare cenușie ne determină să restrângem această cronologie la secolele III-IV p.Chr.

Archäologische Rettungsgrabungen in Voluntari (Bezirk Ilfov) (Zusammenfassung)

Die Verfasser beziehen sich auf die im Jahr 2008 in Pipera, Stadt Voluntari, durchgeführten Ausgrabungen. Es wurden mehrere Abfallgruben (eine aus dem II-I Jh. v. Chr. und drei der Militari-Chilia-Kultur angehörend) erforscht. Weiter konnte auch ein Oberflächenbau, wahrscheinlich eine Nebenkonstruktion mit wirtschaftlichem Charakter, analysiert werden. Sporadisch kamen auch frühbronzezeitliche Glina-Scherben vor.

---

¹⁵ Gh. Bichir, *op. cit.*, p. 32, pl. XII:9.

Erklärung der Tafeln

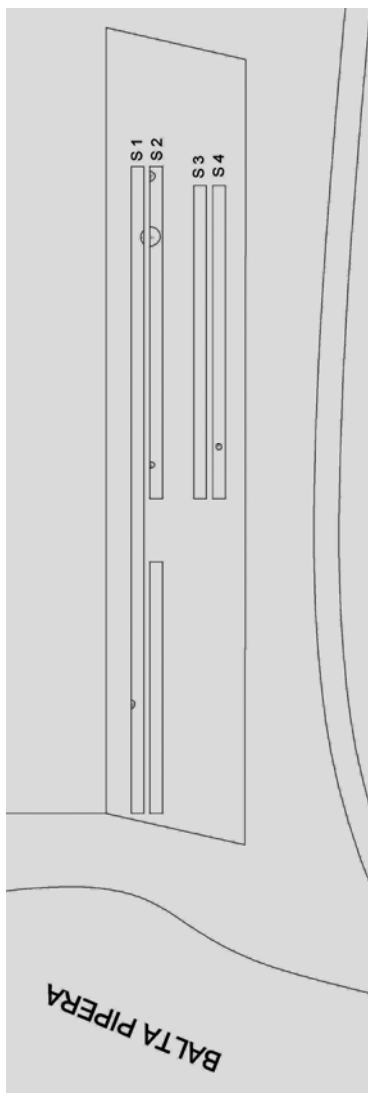
Tafel I. Grabungsplan.

Tafel II. Keramik.

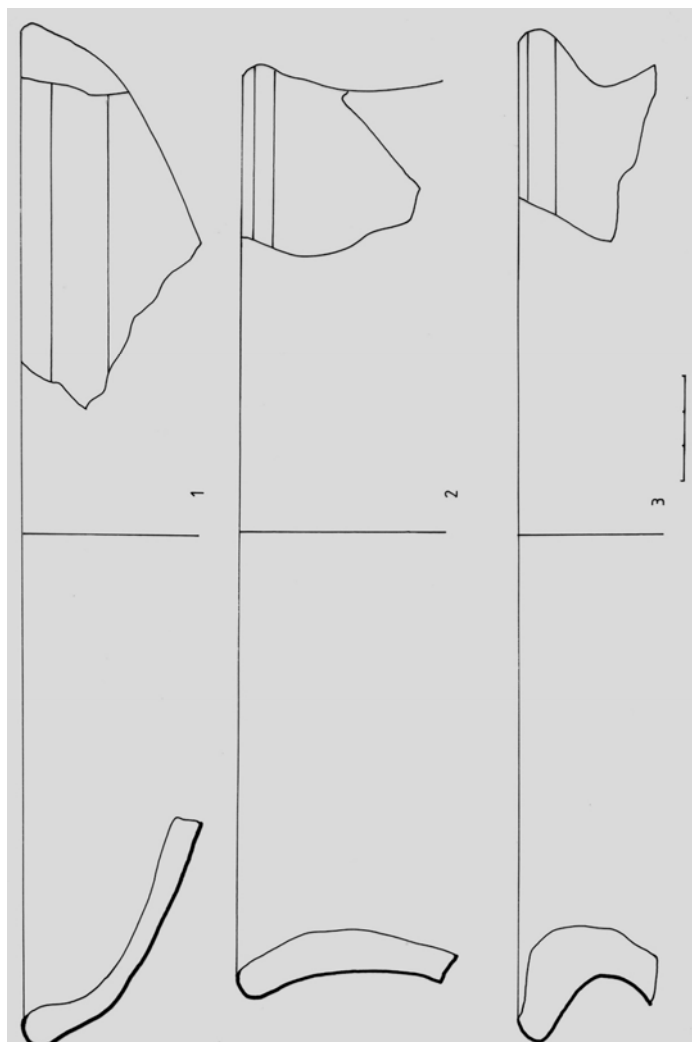
Tafel III. 1-7 = Keramik; 8 = Messer.

Tafel IV. Keramik.

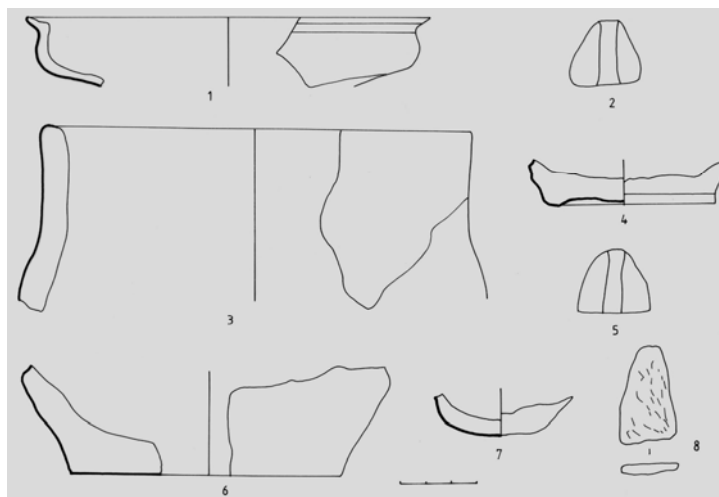
Tafel V. Keramik.

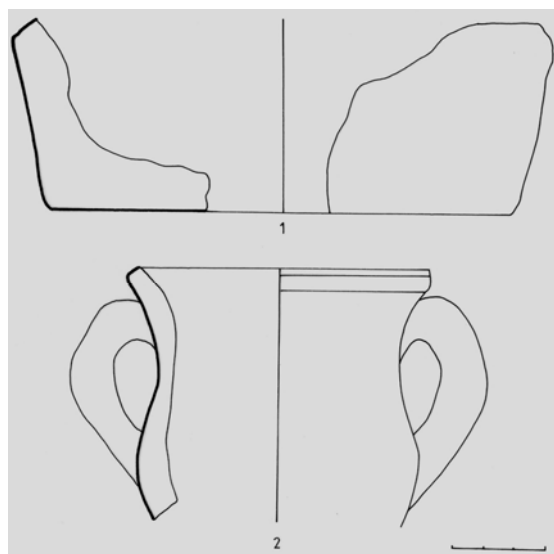
Planșa I. Planul săpăturii

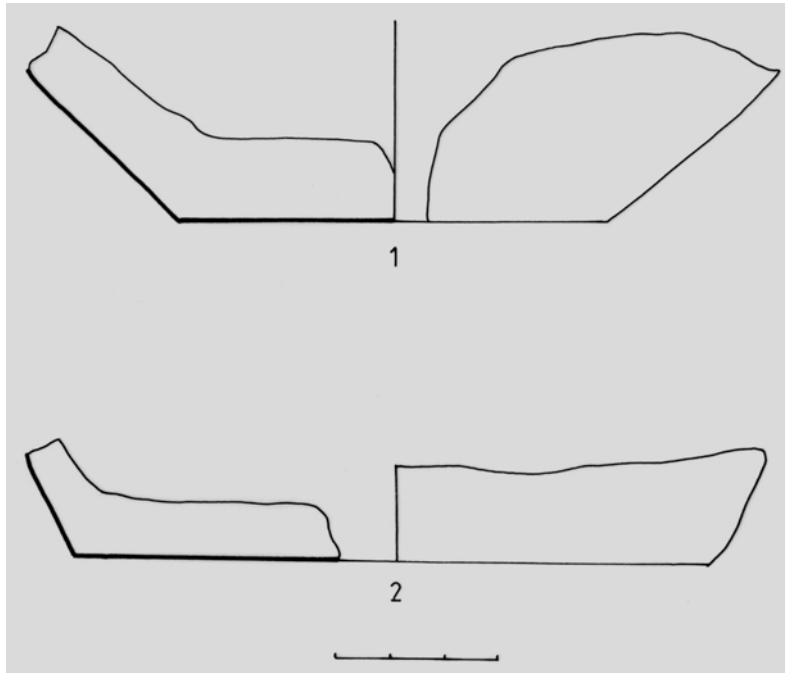
Planșa II. Ceramică

Planșa III. 1-7 Ceramică; 8 = cuțit

Planșa IV. Ceramică

Plaușa V. Ceramică